

Kirje

24.11.2021

VN/28859/2021
VN/28859/2021-MMM-4

Jakelussa mainituille

Evon retkeilyalueen kehittämistyöryhmän asettaminen

Virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittäminen

Ulkoilulain (606/1973) mukaan valtion maalle, jolla ulkoilun kannalta on huomattava yleinen merkitys, voidaan perustaa retkeilyalue. Tällaisella alueella on metsätalouden harjoittaminen, metsästys ja kalastus samoin kuin maa- ja vesialueen muukin käyttö järjestettävä niin että ulkoilutoiminnan tarpeet tulevat riittävästi otetuiksi huomioon. Retkeilyalueen perustamisesta ja sen käytön perusteista päättää valtioneuvosto.

Valtion retkeilyalueita on tällä hetkellä 5: Kylmäluoma (1979), Iso-Syöte (1985, pääosa alkuperäisestä retkeilyalueesta nykyisin osa kansallispuistoa) Ruunaa (1987), Oulunjärvi (1993) ja Evo (1994). Nykyisistä kansallispuistoista entisiä valtion retkeilyalueita ovat Nuusio (1989-1994), Teijo (1991-2014) ja Hossa (1979-2017).

Vuonna 2016 maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöministeriön ja Metsähallituksen kesken käynnistettiin valtion retkeilyalueiden kehitystyö. Valtio vastaa kansalaistensa virkistyskäyttö-kysyntään monipuolisella tarjontaverkostolla joka koostuu kansallispuistoista, muista luonnonsuojelualueista, valtion retkeilyalueista ja muista Metsähallituksen omalla päätöksellä virkistyskäyttöön varatusta alueista. Myös monikäyttömetsillä on tärkeä rooli tiettyjen virkistyskäyttömuotojen mahdollistajana. Ne täydentävät virkistyskohteiden valikoimaa niiden luontoaktiviteettien osalta, jotka eivät sovi esimerkiksi kansallispuistoihin ja siten omalta osaltaan vähentävät uhkaa, jossa liiallinen käyttöpaine tai virheellinen käyttö vaarantavat kansallispuistojen luontoarvoja.

Valtion maankäytössä, tarvitaan tulevaisuudessa enenevässä määrin ulkoiluun, virkistyskäyttöön luontomatkailuun erikoistuneita alueita, jotta se voisi vastata kasvavaan ja monipuolistuvaan virkistyskäytön kysyntään. Tätä tavoitetta on tarkoitus toimeenpanna tällä hetkellä valmisteilla olevan kansallisen virkistyskäytön strategian toimeenpanon kautta.

Valtion retkeilyalueiden kehittäminen monipuolisen luontoliikunnan alueiksi edellyttää reitti-verkoston, palveluvarustuksen ja liiketoimintarakennusten hyvän tason ylläpitoa ja kehittämistä sekä ennakoitavaa toimintaympäristöä myös matkailuyritysten näkökulmasta. Pelkät Metsähallituksen toimenpiteet eivät yksin riitä alueiden vetovoiman ja käyntimäärien kasvatamiseen. Matkailualueilla myös muiden tahojen (kunnat ja yksityiset) investoinnit, palvelut ja markkinointi vaikuttavat merkittävästi koko matkailualueen vetovoimaan ja kävijöiden viiptymään.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Retkeilyalueiden metsien käsittely on herättänyt runsaasti keskustelua ja viimeisimmässä Metsähallituksen metsätalouden ympäristöoppaassa ja Metsähallituksen omistajapolitiikassa linjattiin, että valtion retkeilyalueilla käytetään ainoastaan jatkuvapeitteistä metsänkäsittelyä, joka tukee alueiden virkistys- ja maisema- ja luontoarvoja.

Metsähallitus sai joulukuussa 2020 valmiiksi kaksi vuotta kestäneen retkeilyalueiden matkailun ja maankäytön kehittämistyön. Metsähallituksen vahvistamat retkeilyalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat muodostivat puitteet tälle kehittämistyölle. Matkailun ja maankäytön yleissuunnitelmien tavoitteena oli laatia alueille maankäytön kehittämissuunnitelma ohjaamaan ja tukemaan alueen luontomatkailulinkeinojen kehittämistä alueiden luonne huomioiden. Suunnitelmissa huomioitiin niin luonnon monimuotoisuus, erilaiset harrastusmuodot kuin metsätalous ja metsien käsittely. Suunnitellut maankäyttövarauksen alueet eivät sijoitu Natura-luontotyyppien alueille tai suojelun perusteena olevien lajien esiintymisalueille. Mahdollisessa jatkosuunnittelussa Natura-arvot ja vaikutukset niihin huomioidaan vielä erikseen. Retkeilyalueiden käyttötarkoitusta tukevia yksityisiä palvelurakentamisen investointeja on mahdollista sijoittaa myös retkeilyalueiden sisään.

Suunnitelmissa selvitettiin ja arvioitiin luontomatkailua tukevan palvelurakentamisen sijoittamista retkeilyalueille pitkällä aikajänteellä ja ne on laadittu tiiviissä vuorovaikutuksessa Metsähallituksen ja alueen toimijoiden kanssa. Uudet maankäyttövaraukset mahdollistavat elinkeinorakenteen ja matkailuliiketoiminnan kehittämisen. Nykytilanteessa palvelutarjonnan kehittäminen on ollut pullonkaulana, koska Metsähallitus ei enää itse ole luontomatkailutoimija vaan mahdollisuuksien tarjoaja. Tarkoituksena on, että alueille investoivat ne, jotka itse tuottavat alueiden matkailupalveluita ja harjoittavat liiketoimintaa.

Evon retkeilyalueen matkailun ja maankäytön suunnitelmaan voi tutustua tarkemmin seuraavasta linkistä: <https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2500>.

Koulutus ja tutkimus

Evon alueen käyttämisestä tutkimus- ja opetustoimintaan vastaa nykyisin pääosin Hämeen ammattikorkeakoulu, jonka Evon toimipiste järjestää metsäalan ammattikorkeakokouluopetusta. Toinen merkittävä alueen tutkimuskäyttäjä on Luonnonvarakeskus (Luke), jolla on alueella 24 voimassa olevaa koemetsikköä. Suurin osa näistä liittyy metsänjalostukseen. Luken merkittäviä Evolle sijoittuvia aiheita ovat kulotukseen ja paloihin liittyvä tutkimus ja peitteellisen metsänkäsittelyn tutkimus. Lammin biologinen tutkimusasema käyttää myös jo nykyisellään Evon aluetta tutkimuksessa ja koulutuksessa mm. Kotisten aarnialuetta.

Esteitä tutkimuskäytön laajentamiselle ei nykyisellään ole. Metsähallituksen liiketoiminnan yhteiskunnallisena velvoitteena on tutkimuksen maankäyttötarpeiden huomiointi toiminnassaan. Tässä tarkoituksessa Metsähallitus on tehnyt mm. Luken ja Helsingin Yliopiston Hyytiälän metsäaseman kanssa sopimukset tutkimusmetsistä.

Hämeen ammattikorkeakoulun metsäopetus sijoittuu Evon toimipisteeseen. Metsähallitus on tehnyt opetusta varten oppilaitoksen kanssa sopimuksen opetusmetsästä. Opetusmetsä ei sisälly varsinaiseen ulkoilulain perusteella perustettuun retkeilyalueeseen, vaikka rajautuukin siihen ja on retkeilyn näkökulmasta toiminnallisesti osa samaa kokonaisuutta. Opetusmetsä kattaa kuitenkin vain osan oppilaitoksen opetustarpeista. Oppilaitos käyttää opetusmetsän lisäksi sitä ympäröivää retkeilyaluetta hyvin monella tavoin opetuksessa: suunnitteluharjoittelussa, työharjoittelussa ja osallistuu mm. monipuolisesti tutkimustoimintaan yhdessä mm. Luken kanssa.

Opetusmetsää ja retkeilyaluetta käyttävät myös muut HAMK:n koulutusalat ja myös muut koulutusorganisaatiot esimerkiksi Hämeen Ammatti-instituutti (HAMI). HAMI:n osalta kyse on toisen asteen metsäopetuksesta, jossa käytännön työharjoittelukohteiden saatavuus on välttämätöntä. Tähänkin retkeilyalueen metsät tarjoavat hyvät edellytykset.

Uusi tämän vuoden alusta voimaan tullut opetusmetsäsopimus korostaa harjoittelukohteiden tarjoamista oppilaitosten käyttöön Metsähallituksen hallinnassa olevilta alueilta myös varsinaisten opetusmetsien ulkopuolelta. Näissä kohteissa oppilaitos saa normaalin korvauksen

harjoitteluna tehdystä työstä. Tämä tulee jatkossa entisestään korostamaan myös retkeilyalueen merkitystä Evon metsäopetuksessa.

Evon retkeilyalueen kehittämistyöryhmä

Evon retkeilyalue on tällä hetkellä ainoa selkeästi Etelä-Suomessa sijaitseva valtion retkeilyalue. Maa- ja metsätalousministeriön tarkoituksena on kehittää Evoa yhdessä Metsähallituksen, alueen kuntien ja paikallisten toimijoiden kanssa monipuolisena luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun sekä opetuksen ja tutkimuksen malliretkeilyalueena. Maa- ja metsätalousministeriö asettaa tällä päätöksellä työryhmän, jonka tehtävänä on toimeenpanna Evon retkeilyalueen matkailun ja maankäytön yleissuunnitelmaa siten, että siinä otetaan korostetusti huomioon alueen Natura-alueet ja niiden luonto- ja maisema-arvot sekä tutkimuksen ja koulutuksen tarpeet. Evon retkeilyalueen kehittämistyöstä saatavia kokemuksia ja toimintamalleja pyritään hyödyntämään muiden olemassa olevien valtion retkeilyalueiden kehittämistyössä ja mahdollisten uusien valtion retkeilyalueiden suunnittelussa ja perustamisissa.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää työryhmän puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi ja jäseniksi seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja, pääjohtaja **Juha Niemelä** Metsähallitus

Varapuheenjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Jari Koskinen**, Hämeenlinna

Työryhmän jäseninä toimivat:

neuvotteleva virkamies **Leena Arpiainen**, maa- ja metsätalousministeriö,

rakennusneuvos **Mikko Helasvuo**, opetus- ja kulttuuriministeriö,

luontopalvelujohtaja **Henrik Jansson** Metsähallitus,

tutkija **Marjo Neuvonen**, Luonnonvarakeskus (Luke),

kunnanjohtaja **Rinna Ikola-Nordbacka**, Asikkalan kunta

kunnanjohtaja **Petri Koivula** Padasjoen kunta,

kenttäpäällikkö **Asta Sarkki**, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.,

talousjohtaja **Panu Räsänen**, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry,

biotalouden yksikön johtaja **Mona-Anitta Riihimäki**, Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK),

aluesuunnittelupäällikkö **Heidi Koponen** Hämeen liitto,

metsänhoitaja **Timo Tuomola**, Hämeen metsänhoitajat,

puheenjohtaja **Kimmo Salo**, Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen piiri,

yhteiskuntasuhteiden asiantuntija **Anne Rautiainen**, Suomen Latu,

professori **Markus Holopainen**, Helsingin yliopisto, sekä

matkailun asiantuntija ja yrittäjä **Seppo Saarinen**, Hämeenlinna

Työryhmän sihteerinä toimivat neuvotteleva virkamies **Ville Schildt** maa- ja metsätalousministeriöstä ja kehitysjohtaja **Tapio Pouta** Metsähallituksesta.

Työryhmän tulee saada työnsä päätökseen 30.6.2022 mennessä.

Maa- ja metsätalousministeriö Jari Leppä

Osastopäällikkö, ylijohtaja Tuula Paakkala

Jakelu Opetus- ja kulttuuriministeriö, Mikko Helasvuo
Maa- ja metsätalousministeriö, Leena Arpiainen, Ville Schildt
Metsähallitus, Juha Niemelä, Henrik Jansson, Tapio Pouta
Luonnonvarakeskus (Luke), Marjo Neuvonen
Hämeenlinnan kaupunki, Jari Koskinen
Asikkalan kunta, Rinna Ikola-Nordbacka
Padasjoen kunta, Petri Koivula
Hämeen liitto, Heidi Koponen
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y., Asta Sarkki
Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry, Panu Räsänen
Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK), Mona-Anitta Riihimäki
Hämeen metsänhoitajat, Timo Tuomola
Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen piiri, Kimmo Salo
Suomen Latu, Anne Rautiainen
Helsingin yliopisto, Markus Holopainen
Seppo Saarinen

Tiedoksi Ympäristöministeriö
Työ ja elinkeinoministeriö